

Aan
de Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden gerechtshoven
(ministerie van Justitie)

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Zeer geachte Staatssecretaris,

Datum
- 4 MEI 1999

Uw kenmerk
d.d. 07-09-1998,
ongenummerd, en
d.d. 30-11-1998, nr.
98.810.RD.
Ons kenmerk
arc-98.2229/3

1. *Inleiding*

Bij uw hiernaast vermelde brief stelde u de Raad in kennis van het voorstel van de minister van Justitie om van uw kant mede te werken aan de vaststelling van een "Selectielijst voor archiefbescheiden van de Gerechtshoven, vanaf 1950". U verzocht daarbij de Raad binnen drie maanden over dit ontwerp omtrent een aantal nader omschreven vragen advies uit te brengen.
De Raad bericht u als volgt¹.

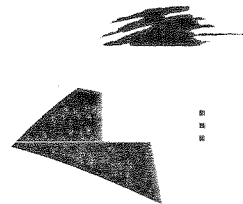
2. *Samenvatting van dit advies*

De Raad heeft de ontwerp-lijst primair gezien vanuit het bredere perspectief van de ontwikkelingen op het terrein van de archiefselectie in het algemeen en dat van het rechtswezen in het bijzonder. Na een procesmatige, contextuele en inhoudelijke toetsing komt hij tot de conclusie, dat de ontwerp-lijst niet voor vaststelling in aanmerking komt. Ook ontraadt hij vaststelling op titel van tijdelijke overgangsmaatregel. Daarentegen adviseert hij te bevorderen, dat binnen het kader van het reeds geïnitieerde project Verbetering Archief functie Rechterlijke Organisatie met voortvarendheid de ontwikkeling van nieuwe selectielijsten voor het rechtswezen en dus ook voor de gerechtshoven tot stand zal worden gebracht.

3. *Inhoud en informatie-context van de adviesaanvraag*

De ontwerp-lijst strekt tot vervanging van het op de gerechtshoven betrekking hebbende onderdeel van de uit 1936 daterende en nog gedeeltelijk vigerende "Lijst van vernietigbare stukken" voor het rechtswezen.

¹ Voor wat betreft de door u gestelde adviestermin zijn opgemerkt, dat de Raad bij brief van 11 januari 1999, nr. arc-98. 2229/2, u om nader daarbij aangegeven redenen heeft medegedeeld niet aan die termijn te kunnen voldoen. Kortheidshalve wordt verwezen naar de hierbij gevoegde kopie van deze brief (bijlage 1). Omdat op deze brief van uw kant geen reactie is ontvangen, is de Raad ervan uitgegaan dat u stilzwijgend met het in de slotlinea van deze brief gedane voorstel voor een nieuwe termijn heeft ingestemd.

In het kader van uw adviesaanvraag heeft de Raad de navolgende stukken ontvangen:

- het ontwerp van de selectielijst, bestaande uit (A) een inleiding op de lijst alsmede (B) de selectielijst zelf met bijbehorende toelichting;
N.B. Omdat die toelichting niet volledig bleek te zijn, heeft het ministerie van Justitie de Raad desverzocht een nieuwe versie toegezonden; deze versie is als bijlage 2 bij dit advies gevoegd.
- .1. - een verslag van het interne overleg ter voorbereiding van het ontwerp, het zgn. driehoeksoverleg;
- een tijdens de openbare terinzagelegging van het ontwerp daarop ingebracht extern commentaar alsmede uw reactie daarop.

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-98.2229/3

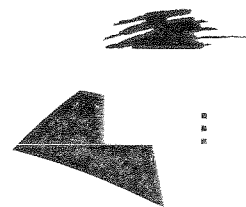
Bij de voorbereiding van dit advies heeft de Raad voorts betrokken het hem, bij brief van het ministerie van Justitie van 1 juli 1996, nr. 564985/896 toegezonden, verslag van het seminar van 25 oktober 1995 "Nieuwe selectiecriteria gerechtelijke archieven" alsmede een brief van dat ministerie van 24 augustus 1998, nr. VAU/43 waarbij hij, aan de hand van het bijgevoegde voorlopige projectplan (versie 1.2 d.d. 2 juni 1998), in kennis werd gesteld van het project Verbetering Archieffunctie Rechterlijke Organisatie (VARO).

In zijn advies van 13 augustus 1998, nr. arc-98.1949/3 betreffende een incidentele herziening (onderdeel: parketten openbaar ministerie) van de vernietigingslijst rechtelijke archieven (1936) heeft de Raad reeds algemene uitgangspunten geformuleerd waarmee, tegen de achtergrond van het inmiddels voorgenomen vernieuwingsproces van de archiefselectie bij het rechtswezen, bij de toetsing van de voorstellen tot aanpassing (en vervanging) van onderdelen van die vigerende lijst rekening behoort te worden gehouden. De Raad zal hierna op dit advies terugkomen.

4. *Kader en uitgangspunten van de beoordeling van de ontwerp-lijst*
Anders dan gebruikelijk heeft de Raad gemeend de beoordeling van de ontwerp-lijst niet te kunnen beperken tot een toetsing van de procedurele en inhoudelijke aspecten van dat ontwerp zelf. Prealabel aan zo'n toetsing acht hij het noodzakelijk, dat eerst de wijze van totstandkoming van dat ontwerp wordt gezien en daarbij meer specifiek de vraag of dat wordingsproces zich verdraagt met het bredere perspectief van de ontwikkelingen op het terrein van de archiefselectie in het algemeen en op dat van het rechtswezen in het bijzonder.

Die noodzaak acht hij aanwezig, omdat het ontwerp zich in een bijzondere vorm manifesteert.

In het verslag van het driehoeksoverleg wordt daaromtrent immers medegedeeld, dat de lijst enerzijds is opgezet "in de vorm (...) van een "klassieke" selectielijst (opsomming van bescheiden en de daaraan gekoppelde vernietigingstermijnen)" en dat anderzijds "in de inleiding [op de lijst] een aanpassing richting de PIVOT-methode" is opgenomen. Als zodanig wordt het ontwerp in dat verslag dan ook aangeduid als "tussenvorm".

Uit dat verslag blijkt voorts waarom tot deze tussenvorm is besloten:

"De selectielijst heeft een "klassieke" opzet omdat de Rechterlijke Macht niet was meegenomen in het Convenant dat het Ministerie van Justitie met de Rijksarchiefdienst heeft gesloten over de toepassing van de nieuwe selectiemethode, zoals die ontwikkeld door PIVOT, op de archieven van het ministerie. Eén van de redenen voor het destijds niet opnemen van de Rechterlijke Macht in het Convenant was het feit dat de Rechterlijke Macht een puur uitvoerende taak (*sic!*, *RvC*) heeft terwijl de nieuwe selectiemethode in beginsel vooral keek naar beleidsvormende onderdelen van de Rijksoverheid.

Hierdoor kon binnen de Rechterlijke Macht de oude praktijk van het samenstellen van de selectielijsten door middel van inventarisatie van aanwezige bestanden en het daaraan koppelen van bewaartermijnen voort bestaan.

.....

De samenstellers hebben (...) gemeend de klassieke lijst niet te moeten vervangen door een geheel nieuwe lijst omdat dit weer de nodige tijd zou kosten en er bij de archiefbeheerders van de Gerechtshoven grote behoefte is aan een adequaat selectie-instrument die de oude lijst (daterend van 1936) kan vervangen. De toenmalige algemeen rijksarchivaris ging akkoord met deze aanpak mits er in de inleiding een aanpassing richting de PIVOT-methode zou worden opgenomen."

De Raad onderkent op zich de opportuniteit van deze overwegingen. Er is immers weinig verbeeldingskracht voor nodig om vast te stellen, dat een op de situatie van de (eind-)jaren dertig geënte vernietigingslijst thans niet meer als een adequaat selectie-instrument kan worden gehanteerd, omdat deze lijst enerzijds door kwantitatieve ontwikkelingen niet meer aansluit op de feitelijke behoeften van de administratie en anderzijds onvoldoende rekening houdt met sedertdien geëxpliciteerde doelstellingen en belangen waarmede bij de archiefselectie rekening behoort te worden gehouden. Ook acht hij het begrijpelijk, dat bij de voorbereiding van de onderhavige ontwerp-lijst qua methode en opzet in eerste instantie aansluiting is gezocht bij de, onder meer reeds voor de kantongerechten (1981) en rechtbanken (1991) vastgestelde, vernietigingslijsten archiefbescheiden. Tenslotte kan hij zich voorstellen, dat men nadien, toen zich tijdens die voorbereiding de PIVOT-methode aandiende, om redenen van continuïteit, consistentie en te betrachten spoed binnen de "eigen" sector alsmede gelet op het reeds afgelegde traject en het daarbij inmiddels bereikte resultaat, er een uitgesproken voorkeur voor had om op de reeds ingeslagen weg voort te gaan.

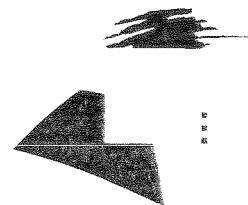
Desondanks vraagt de Raad zich af of deze overwegingen óók in het bredere perspectief van de algemene ontwikkelingen op het terrein van de archiefselectie bij de centrale overheid zodanig opportuun zijn, dat deze in dit opzicht ook valabel moeten worden geacht. Hij heeft daarom gemeend de ontwerp-lijst in procesmatig, contextuele en inhoudelijke zin aan dat perspectief te moeten toetsen.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-98.2229/3

5. *Toetsing in procesmatige zin*

In zijn reeds hierboven genoemde advies van 13 augustus 1998 - dit advies is nog onlangs bevestigd in zijn nader advies van 11 januari 1999, nr. arc-98.1949/5 - heeft de Raad, tegen de achtergrond van de voorgenomen integrale vernieuwing van het selectie-instrumentarium voor het rechtswezen, in principiële zin reeds zijn aarzeling laten blijken over nut en noodzaak van de aanpassing van de nog vigerende lijst, voor zover zo'n aanpassing alleen binnen het oorspronkelijke kader van die lijst plaats heeft. Zijn belangrijkste argumenten daartoe waren, dat het risico niet denkbeeldig is, dat zo'n incidentele herziening eerder belemmerend dan stimulerend op het beoogde vernieuwingsproces kan werken als door middel van deelbeslissingen al in knelpunten wordt voorzien en dat bovendien de kans bestaat, dat bij dergelijke deelbeslissingen te veel wordt gekeken naar het specifieke knelpunt als zodanig en minder naar de gewenste en noodzakelijke afstemming van die voorziening op de (inhoudelijke) grondslagen van het beoogde integrale vernieuwingsproces.

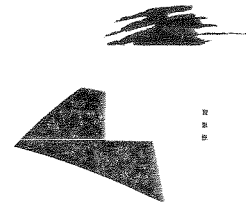
Pagina
4
Ons kenmerk
arc-98.2229/3

Waar dit al geldt voor voorstellen tot incidentele aanpassing, geldt dit -zo meent de Raad- in versterkte mate in geval van de vervanging van min of meer zelfstandige onderdelen van die oude lijst door lijsten die nog op de "klassieke leest zijn geschoeid".

Dat dit laatste bij het onderhavige voorstel aan de orde is, blijkt niet alleen uit de opzet en structuur van de voorgelegde ontwerp-lijst zelf - deze continueert in feite het model, dat ten grondslag ligt aan de voor onderscheidenlijk de kantongerechten en de rechtbanken reeds vastgestelde vernietigingslijsten -, maar ook uit het verslag van het driehoeksoverleg. Daarin wordt immers het ontwerp nadrukkelijk aangeduid als een tussenvorm, waarbij aan de "klassieke" nieuwe ontwerp-lijst een "contextbeschrijving" in de zin van de PIVOT-methode is toegevoegd.

De ter rechtvaardiging van deze vorm in de Inleiding van bedoeld verslag aangevoerde argumenten acht de Raad evenwel niet overtuigend om deze tussenvorm als een zelfstandig te beoordelen vorm te beschouwen. Die argumenten hebben meer betrekking op de omgeving waarbinnen de ontwerp-lijst tot stand is gekomen dan op het inhoudelijk belang van deze toevoeging. Over dat laatste wordt slechts medegedeeld, dat die toevoeging er toe leidt, dat "de lijst ook voor de lezer die gewend is aan de nieuwe selectiemethodiek begrijpelijk zal zijn". Bovendien moet de Raad vaststellen, dat die toevoeging op zich geen wijziging heeft gebracht in het oorspronkelijke karakter van de ontwerp-lijst: ook met die toegevoegde contextbeschrijving is en blijft dat ontwerp het ontwerp van een lijst "oude stijl".

Omdat van het nu gepresenteerde geheel het uiteindelijk toch vooral, zo niet uitsluitend de lijst zelf zal zijn, die bij de daadwerkelijke archiefselectie tot uitgangspunt van die selectiewerkzaamheden zal worden genomen, betekent dit, dat - wanneer deze lijst zou worden vastgesteld - bij de selectie van de sedert 1950 gevormde archiefbescheiden van de gerechtshoven vooralsnog een lijst zal worden gehanteerd, waarvan op het moment van vaststelling reeds vaststaat dat deze niet aansluit op de grondslagen, welke bij het ontwerpen van selectielijsten voor de centrale overheid thans in acht

worden genomen, en dat daarom het model, waarop deze lijst nog teruggaat, niet langer zal worden gehanteerd.

Ter adstructie hiervan verwijst de Raad naar het verslag van het driehoeksoverleg, waarin feitelijk het verouderde karakter van de ontwerp-lijst wordt onderkend: "Daarnaast speelt ook binnen de Rechterlijke Macht, en dan met name binnen de commissie die belast is met het samenstellen van de selectielijsten, het besef dat de nieuwe selectiemethodiek ook op de Rechterlijke Macht van toepassing kan zijn. In de toekomst zal die praktijk dan ook gevolgd worden".

In het algemeen moet worden geconstateerd dat de introductie van de PIVOT-methode bij die centrale overheid c.a. heeft geleid tot een nogal rigoureuze omschakeling van de tot dan toe gangbare "klassieke" naar de PIVOT-selectielijst. Daarbij zijn zelfs reeds in gang gezette ontwikkelings-trajecten stopgezet of alsnog in overeenstemming gebracht met de opzet en structuur van de PIVOT-methode.

In het verleden heeft de Raad zich, los van de discussie over bepaalde substantiële inhoudelijke aspecten van die methode, hierover positief getoond. Om praktische, maar vooral ook principiële redenen leek het hem in beginsel niet, zelfs niet voor een overgangperiode, opportuun om binnen de rijksdienst onderling sterk verschillende methoden naast elkaar te hanteren. Daarnaast gold het inhoudelijke argument, dat de nieuwe methode meer dan de tot dan gangbare de archiefselectie niet alleen benaderde vanuit de context van het functioneren van het direct betrokken overheidsorgaan zelf, maar ook vanuit de functionele samenhang met andere op het desbetreffende beleidsterrein werkzame overheidsorganen en daardoor meer inzicht bood om de archiefselectie in onderlinge samenhang te waarderen en te beoordelen.

In zijn voornoemd advies van 13 augustus 1999 heeft de Raad het kader aangegeven op grond waarvan naar zijn mening behoort te worden getoetst of de voorgestelde aanpassingen van de oude lijst van een zodanig dringende aard zijn, dat daarmee, hangende de integrale modernisering van het voor het rechtswezen geldende selectie-instrumentarium, niet zou kunnen worden gewacht. Het maakt daarbij geen principieel verschil of die aanpassing slechts een incidentele bijstelling van die lijst betreft dan wel een vervanging van min of meer zelfstandige onderdelen ervan. Cruciaal is immers de vraag of aanpassing van de oude lijst in het licht van die beoogde modernisering nog opportuun is. Daarbij zullen, aldus reeds voornoemd advies, niet alleen de inhoudelijke gronden van het voorstel moeten worden beoordeeld, maar zal ook - en dit eerst en vooral - de context van waaruit dat voorstel is ontwikkeld nader moeten worden bezien.

6. *Toetsing in contextuele zin*

Onder "context" verstaat de Raad in dit verband vooral de situatie sedert het moment, dat er (kennelijk) sprake van was, dat bij de voorbereiding van het onderhavige ontwerp de discussie over eventuele aansluiting bij de PIVOT-methode betrokken is geworden.

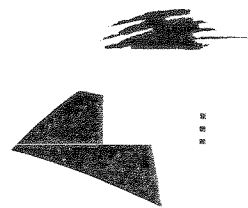
In dat verband moet worden geconstateerd, dat al in 1995 een oriëntatie heeft plaatsgehad op een mogelijke introductie van de PIVOT-methode bij

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-98.2229/3

de (verdere) ontwikkeling van selectielijsten voor de rechterlijke organisatie. Zo werd in dit jaar niet alleen een (eerste) projectvoorstel daartoe door de rijksarchiefdienst ingebracht, maar werd ook aan die methode aandacht besteed tijdens het op 25 oktober van dat jaar gehouden seminar "Nieuwe selectiecriteria voor gerechtelijke archiefbescheiden. Een uitnodiging tot discussie".

Mede naar aanleiding hiervan heeft verdere gedachtenvorming plaats gehad. Details en bijzonderheden daargelaten, heeft dit uiteindelijk geleid tot enerzijds het compromis van een "tussenvorm" met betrekking tot het nu voorliggende voorstel en anderzijds een integraal project Verbetering Archieffunctie Rechterlijke Organisatie (VARO), waarvan de ontwikkeling van nieuwe selectie-instrumenten een geïntegreerd onderdeel uitmaakt.

Pagina

6

Ons kenmerk

arc-98.2229/3

Van het feitelijk verloop van deze discussies is de Raad niet op de hoogte. Uit hetgeen hierover in de vorm van overwegingen en conclusies in het verslag van het driehoeksoverleg wordt medegedeeld, heeft de Raad niettemin de indruk gekregen dat van Justitie-zijde aanvankelijk terughoudendheid is betracht om voor de ontwikkeling van selectielijsten voor het rechtswezen aansluiting te zoeken bij hetgeen de PIVOT-methode voorstaat.

Hiervoor heeft de Raad reeds aangegeven, dat hij deze overwegingen, voor zover direct gerelateerd aan de belangen van de eigen sector op zich wel opportuun acht, maar, zo voegt hij daaraan thans toe, juist door die gerichtheid daarop nogal eenzijdig georiënteerd.

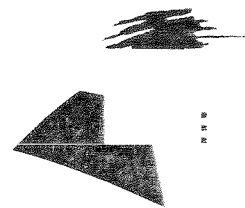
Weliswaar is thans in het project VARO een gemeenschappelijk uitgangspunt geformuleerd voor de beoogde integrale vernieuwing van het selectie-instrumentarium - in dit verband waardeert hij het zeer, dat zowel het ministerie van Justitie als de Rijksarchiefdienst daartoe middelen hebben vrijgemaakt-, maar daarmee is voor hem nog niet de vraag beantwoord of het in dat verband overeengekomen compromis betreffende de onderhavige lijst om inhoudelijke redenen adequaat en daarmee verantwoord is te achten.

Want, hoe men het wendt of keert, het feitelijke effect van dat compromis is toch, dat vooralsnog een lijst oude stijl op de selectie van de daarin bedoelde archiefbescheiden van toepassing zal zijn.

Voorts meent de Raad te moeten constateren, dat het uitwerken van het bereikte compromis alsnog de nodige tijd, energie en aandacht heeft gevergd. Gelet op de relatief geringe inhoudelijke betekenis van het nu voorgelegde resultaat hiervan (hij komt in de volgende paragraaf hierop terug) vraag hij zich af of de in die uitwerking gestoken investering wel voldoende rendeert om deze te rechtvaardigen.

7. *Toetsing in inhoudelijke zin*

De ontwerp-lijst is (behoudens enkele redactionele correcties en inhoudelijke aanvullingen van relatief geringe aard) gelijkloënd aan de versie, welke reeds in 1995 (derhalve nog vóór het bereikte compromis over de "tussenvorm") bij gelegenheid van het eerder vermelde seminar werd gepresenteerd. Ook het verslag van het driehoeksoverleg (§ 4) vermeldt, dat in dat overleg "het ontwerp niet meer (is) aangepast".

Dit betekent, dat de tussenvorm eigenlijk niet meer is dan een bijeenvoeging van afzonderlijke componenten uit twee verschillende selectiemethoden, die - behalve het betrokken overheidsorgaan - samen weinig meer gemeen hebben dan een "koud metselverband". De contextbeschrijving voegt immers als zodanig niets toe aan de opzet, structuur en inhoud van de ontwerp-selectielijst. Die lijst is en blijft - het is al eerder vastgesteld - een "klassieke" lijst.

De Raad heeft daarom al met al de indruk, dat de werkelijke betekenis van die, aan de PIVOT-methode ontleende, toevoeging meer schuilt in haar "strategische" betekenis, omdat daardoor voor alle bij de interne voorbereiding van het ontwerp betrokkenen, meer in het bijzonder voor de rijksarchiefdienst, een gemeenschappelijk noemer tot acceptatie van het ontwerp kon worden bereikt.

Pagina

7

Ons kenmerk

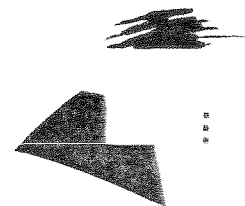
arc-98.2229/3

In de contextbeschrijving wordt niettemin op hoofdlijnen een op zich verhelderend beeld geschetst van de verschillende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en het daaraan gerelateerde handelen van de gerechtshoven, de daarbij direct betrokken actoren en wordt dat handelen tevens in het bredere perspectief van het "beleidsterrein van de rechtelijke macht" geplaatst. Daarmede worden als het ware de contouren geschetst van de aspecten, waarmede bij de verdere analyse en waardering ter selectie van de administratieve neerslag van die handelingen rekening zou moeten worden gehouden. En het is juist die meerwaarde van deze contextbeschrijving, die (nog) niet wordt benut.

De Raad betreurt het, dat na het formuleren van die contextbeschrijving kennelijk toch niet alsnog de noodzaak is onderkend om nader te bezien of de reeds ontworpen lijst wel in voldoende mate inhoudelijk op die beschrijving aansloot.

Uit de in het verslag van het driehoeksoverleg beschreven werkwijze ter voorbereiding van de ontwerp-lijst meent de Raad te moeten opmaken, dat bij die voorbereiding vooral is gekeken naar het functioneren van de gerechtshoven als zodanig. Blijkens dit verslag is de lijst immers gebaseerd op een inventarisatie van "de in de depots van het gerechtshof aangetroffen series en bescheiden" en heeft bij de selectiewaardering als uitgangspunt gegolden "dat een onderzoeker de besluitvorming van een hof in een bepaalde zaak moet kunnen reconstrueren terwijl aan de andere kant de hoeveelheid te bewaren bescheiden tot een minimum beperkt blijft". Op zich zijn dit te waarderen uitgangspunten, omdat enerzijds de selectiewaardering daardoor direct gekoppeld is aan de "archivistische werkelijkheid" bij de hoven en anderzijds die waardering in principe is gericht op het behoud van informatie.

Ondanks deze intrinsieke waardering van de aspecten taakgebied, werkelijke archiefvorming en informatiebehoud ervaart de Raad het als een gemis, dat bij deze waardering niet (alsnog) nadrukkelijk de context van het taakgebied en de mogelijke gevolgen hiervan voor de selectiewaardering zijn betrokken. Juist voor organen als de onderhavige bestaat daartoe aanleiding, omdat deze voor wat betreft hun primaire taakstelling als het ware een geschakelde functie op het beleidsterrein van de beslechting van

geschillen behartigen. Enerzijds zijn het immers appelgerechten en anderzijds zijn hun uitspraken vatbaar voor cassatie. In het verslag wordt hierover slechts opgemerkt, dat "Wanneer men in hoger beroep gaat bij het gerechtshof, dan komen de stukken van het eerdere geding binnen bij de griffier van het gerechtshof. Mocht er in cassatie worden gegaan tegen de uitspraak van het gerechtshof, dan zendt de griffie de stukken weer door naar de griffie van de Hoge Raad". Als hiermede bedoeld wordt te verantwoorden, dat, anders dan de Raad veronderstelt, dit functionele aspect wel is onderkend, dan acht hij deze verantwoording daarvoor van een (te) beperkte strekking, omdat deze alleen betrekking heeft op de dossiers. Het zou voor een duidelijker inzicht in deze, aldus geduide, handelingen- en informatiestroom tussen de betrokken rechtsprekende colleges beter zijn geweest wanneer deze was gezien in de totale context van het administratieve proces, dat tussen deze colleges plaats heeft, als grondslag voor een geïntegreerde analyse en selectiewaardering van de administratieve neerslag ervan.

Pagina
8
Ons kenmerk
arc-98.2229/3

De Raad acht zo'n integrale analyse te meer noodzakelijk ter voldoening aan het bepaalde in artikel 2, eerste lid, onder b. van het Archiefbesluit 1995, inhoudende dat bij het ontwerpen en vaststellen van selectielijsten rekening dient te worden gehouden met de verhouding van het overheidsorgaan, waarvoor de lijst zal gelden, tot andere overheidsorganen. In het nu voorliggende ontwerp is dit aspect onvoldoende belicht, omdat niet alsnog hetgeen in de contextbeschrijving over die onderlinge verhouding wordt opgemerkt vertaald is naar de handelingen van de gerechtshoven en daarmee naar de administratieve neerslag hiervan alsmede in de selectiewaardering van die neerslag. De Raad is dan ook van mening, dat alsnog in dit gemis dient te worden voorzien. Naar zijn oordeel kan slechts op basis van zo'n integrale analyse een samenhangende visie voor een verantwoorde inhoudelijke en op de "hiërarchie van het handelen" van de verschillende rechtsprekende organen afgestemde besluitvorming over de selectie van het betrokken archiefmateriaal worden ontwikkeld.

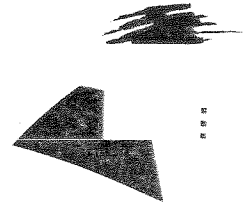
Een tweede aspect betreft de wijze waarop de bij het ontwerpen van de selectielijst in acht genomen uitgangspunten in concrete voorstellen zijn uitgewerkt. Die uitgangspunten richtten zich vooral op het kunnen reconstrueren van de besluitvorming in specifieke aangelegenheden van de onderscheiden hoven.

Uit de voorstellen van de lijst en hetgeen daarover in het verslag van het driehoeksoverleg wordt opgemerkt, moet worden geconcludeerd, dat deze uitgangspunten vooral zijn gerealiseerd vanuit de optiek van de bewaring van "met name (...) de uitspraken en beschikkingen van de hoven met de daarop bestaande toegangen".

Onduidelijk is in hoeverre de voorstellen met betrekking tot de bewaring respectievelijk vernietiging van de aan die uitspraken te relateren dossiers hierop aansluiten.

Weliswaar wordt in de bewaring van deze dossiers voorzien, doch daarvoor wordt een relatief hoge drempel gehanteerd. Van de strafdossiers zouden alleen die dossiers bewaard behoeven te blijven welke zaken betreffen waarin een gevangenisstraf van 15 jaren of meer is opgelegd, terwijl voor de civiele roldossiers bewaring van bepaalde bescheiden daaruit voldoende

wordt geacht en voor de overige bescheiden een vernietigingstermijn van 10 jaar wordt voorgesteld. Weliswaar wordt hierop de nodige nuance aangebracht door een bij de daadwerkelijke selectie te hanteren stelsel van selectiecriteria, doch de Raad heeft grote aarzeling over de effectiviteit hiervan. Hij komt hierop hierna terug.

In vergelijking met de nog vigerende vernietigingslijst kan worden vastgesteld, dat in die lijst een aanmerkelijk gedifferentieerder systeem voor de selectie van strafdossiers geldt, terwijl daarin met betrekking tot de roldossiers in het geheel geen voorziening is getroffen, zodat mag worden aangenomen dat deze dossiers tot op heden integraal bewaard zijn gebleven.

Pagina

9

Ons kenmerk

arc-98.2229/3

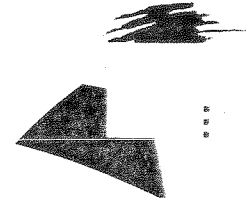
Tussen het nog geldende en het nu voorgestelde systeem zit derhalve een aanzienlijke trendbreuk.

De achtergronden hiervan onttrekken zich evenwel aan de waarneming van de Raad, omdat deze in de overlegde stukken in het geheel niet worden toegelicht en verantwoord. Dit betreft zowel de relatie van deze voorstellen met de bij het ontwerpen van de lijst in acht genomen uitgangspunten als ook, zo voegt hij hier nog aan toe, de vraag waarom thans een andere inhoudelijke benadering van de selectiewaardering kennelijk de voorkeur verdient boven continuïteit en consistentie van het tot dusverre in dezen gevoerde selectiebeleid.

De Raad is er bepaald geen voorstander van, dat bij de selectie van seriematig gevormde archiefbestanden, afhankelijk van op zeker moment bestaande inzichten daaromtrent, grote verschillen ontstaan in de samenstelling van de te bewaren opeenvolgende gedeelten van die bestanden. Waar bovendien mag worden aangenomen, dat deze series reeds geheel of gedeeltelijk op basis van de nog vigerende lijst zijn bewerkt, dient de vraag nog te worden beantwoord of de reeds bewerkte bestanden nog voor hernieuwde bewerking in aanmerking dienen te komen. Indien daartoe geen voorbehoud wordt gemaakt, is zo'n herbewerking van de sedert 1950 (dit is immers de terminus a quo van de ontwerp-lijst) gevormde bestanden immers in principe niet uitgesloten. Ook dit punt verdient daarom naar zijn oordeel nadere aandacht.

De Raad heeft er uiteraard goede nota van genomen, dat, naast de concrete selectievoorstellen van de lijst, voor haar toepassing een tamelijk gedifferentieerd stelsel van selectiecriteria (weergegeven in de punten 3 en 4 van de Toelichting bij het ontwerp) is ontwikkeld aan de hand waarvan nader dient te worden bepaald of bepaalde, in principe ter vernietiging aangewezen, archiefbescheiden alsnog voor bewaring behoren te worden bestemd.

Op zich waardeert de Raad het, dat hieraan ruime aandacht is besteed. Niettemin heeft hij, zoals hierboven reeds gesteld, grote aarzeling omtrent de effectiviteit ervan. Nog daargelaten de vraag of daarmee niet een (te) substantieel deel van het selectievraagstuk als het ware wordt "doorgeschoven" naar de fase van de daadwerkelijke selectie, vraagt hij zich af of deze criteria in de praktijk zijn te operationaliseren en daarmee hun beoogde "compenserende" functie wel genoegzaam kunnen vervullen. Een

referentiekader, waaraan de toepassing van deze criteria kan worden getoetst ontbreekt, waardoor het gevaar dreigt dat die toepassing te veel afhankelijk wordt van de subjectieve inzichten van hen die met de daadwerkelijke selectie zijn belast. In dit verband verwijst hij tevens naar hetgeen hierover is opgemerkt in het op de ontwerp-lijst ontvangen externe commentaar. Omdat de Raad zich terzake aan dat commentaar conformeert, kan dit geacht worden deel uit te maken van zijn eigen overwegingen (reden waarom dit commentaar als bijlage 3 bij dit advies is opgenomen)

8. *Conclusies en advies*

Op grond van de hierboven weergegeven procesmatige, contextuele en inhoudelijke overwegingen meent de Raad, dat de ter vaststelling voorgedragen ontwerp-selectielijst voor de archiefbescheiden van de gerechtshoven in zowel algemene als meer specifieke zin niet voldoet aan de eisen, die op grond van huidige inzichten aan selectielijsten moeten worden gesteld.

De Raad adviseert u dan ook het verzoek van de minister van Justitie om van uw kant aan de vaststelling van de lijst mede te werken niet in te willigen. In plaats daarvan raadt hij u aan te bevorderen, dat binnen het kader van het reeds eerder genoemde project VARO met voortvarendheid de ontwikkeling van nieuwe selectielijsten ter hand wordt genomen.

De Raad beseft, dat zijn advies tot gevolg heeft, dat nog niet op korte termijn de bewerking van de archieven van de gerechtshoven op basis van een nieuwe selectielijst ter hand zal kunnen worden genomen. Zijn advies moet evenwel niet als een miskenning van de noodzaak tot die bewerking worden opgevat. Integendeel, van die feitelijke noodzaak is hij zich terdege bewust.

Toch heeft hij gemeend de inhoudelijke kwaliteit van die selectie boven die feitelijke noodzaak te moeten stellen, mede omdat een selectie, die nu plaats heeft, bepalend is voor de mate waarin in de toekomst de archieven als bron voor historisch onderzoek zullen kunnen worden gebruikt.

Niettemin heeft de Raad overwogen of de ontwerp-lijst - om aan die feitelijke noodzaak tot selectie soelaas te bieden - desondanks, in afwachting van een wel op huidige inzichten gebaseerde selectielijst, toch als overgangsmaatregel zou kunnen worden gehanteerd.

Om een aantal redenen meent hij ook zo'n toepassing van de lijst te moeten ontraden.

In de eerste plaats wijst hij erop, dat de terminus ad quem van zo'n overgangperiode thans nog onvoldoende kan worden bepaald, omdat het ontwikkelingsproces van nieuwe selectielijsten daarvoor nog teveel in de beginfase staat en omdat daarom nog te weinig concreet uitzicht bestaat op het moment, waarop het ontwerp van die nieuwe lijsten zal kunnen worden beoordeeld en vastgesteld.

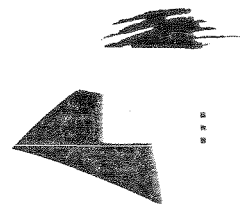
Bovendien zou vaststelling van het nu voorliggende ontwerp er toe leiden, dat in die (overgangs-)periode de selectie plaats heeft op een in inhoudelijke opzicht ondeugdelijk te achten lijst, waardoor de negatieve aspecten, die voor de Raad aanleiding zijn om in algemene zin vaststelling van die lijst te ontraden, toch weer aan het licht treden.

Pagina

10

Ons kenmerk

arc-98.2229/3

Tenslotte meent de Raad te moeten signaleren, dat de materiële noodzaak tot selectie niet iets is, dat pas recentelijk is onderkend. Op die noodzaak wordt in feite al jarenlang, ook door het ministerie van Justitie, gewezen. Desondanks heeft het - zo moet in alle objectieve nuchterheid worden geconstateerd (de Raad verwijst in dit verband ook naar § 5.2 van zijn meergenoemde advies van 13 augustus 1998) - lang geduurd voordat in de vorm van een concept-lijst voor de gerechtshoven concrete voorzieningen konden worden voorgesteld. Het enkele feit, dat dat voorstel nu ter tafel ligt, zal ongetwijfeld de druk om op basis daarvan over te kunnen gaan tot daadwerkelijke selectie doen toenemen.

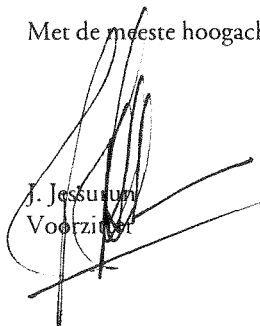
Waar echter moet worden vastgesteld, dat dit voorstel in inhoudelijk-kwalitatief opzicht niet voldoet, zal echter aan die druk weerstand moeten worden geboden, omdat in het andere geval de bestaande feitelijke problemen wel geheel of gedeeltelijk tot een oplossing zullen kunnen gebracht, maar op langere termijn - bezien vanuit de optiek van de bij de selectie te behartigen waarden en belangen - zal blijken, dat dit slechts een schijnoplossing zal zijn geweest. Dit klemmt temeer, omdat de ontwerp-lijst in de voorgestelde vorm er toe strekt om te worden gehanteerd voor de selectie van de sedert 1950 door de gerechtshoven gevormde archieven, derhalve, vanuit het heden gerekend, een aanmerkelijk lange archiefperiode. Naast de reeds eerder vermelde inhoudelijke overwegingen acht de Raad deze periode te lang om daarop de ontwerp-lijst, zelfs niet bij wijze van overgangsmaatregel, van toepassing te laten zijn.

Kortom, hoe dringend de materiële noodzaak tot selectie inmiddels ook moge zijn, de Raad is van oordeel, dat die selectie nimmer ten koste mag gaan van de inhoudelijke kwaliteit ervan. Ook eventuele vaststelling van de ontwerp-lijst op titel van overgangsmaatregel wijst hij, zo dit overwogen mocht worden, derhalve van de hand.

Tenslotte vestigt de Raad uw aandacht nog op het volgende. Zijn advies over de ontwerp-lijst steunt vooral op een beoordeling van de grondslagen van het ontwerp. Omdat die beoordeling al tot een afwijzende conclusie leidde, heeft hij gemeend af te kunnen zien van een meer gedetailleerde toetsing van de verschillende onderdelen van het ontwerp en, ten gevolge hiervan, ook van een daarop gerichte beantwoording van de in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen. Indien u het evenwel op prijs stelt, dat de Raad alsnog hierover adviseert, verneemt hij dat gaarne.

Dit advies werd voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven. Deze commissie staat onder het voorzitterschap van het Raadslid mw drs E.A.G. van den Bent. Secretaris is mr L. Lieuwes.

Met de meeste hoogachting,

J. Jessurun
Voorzitter

dr J.A. Brandenbarg
Algemeen secretaris

Pagina

11

Ons kenmerk

arc-98.2229/3

Raad voor Cultuur

Aan
de Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
Ontwerp-Selectielijst archiefbescheiden Gerechtshoven

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Zeer geachte Staatssecretaris,

Bij uw hiernaast eerstvermelde brief stelde u de Raad op de hoogte van de openbare terinzagelegging van een zestal ontwerp-selectielijsten archiefbescheiden en zond u daarbij tevens de stukken die ter inzage zouden worden gelegd.

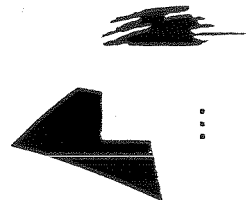
Volgens een daartoe gemaakte afspraak gold deze brief ook als aankondiging van uw formele adviesaanvraag over deze ontwerpen. Op grond hiervan zijn deze ontwerpen dan ook geagendeerd voor de onlangs (8 december jl.) gehouden vergadering van de Bijzondere commissie Archieven.

Eén van die ontwerp-lijsten betreft de ontwerp-selectielijst voor de archiefbescheiden van de Gerechtshoven vanaf 1950. Hoewel de desbetreffende adviesaanvraag (uw tweede hiernaast vermelde brief) is gedateerd op 30 november 1998, werd deze eerst tijdens de zoëven bedoelde vergadering aan de commissie ter hand gesteld. Deze aanvraag ging bovendien vergezeld van het commentaar op het ontwerp, zoals dat tijdens de openbare terinzagelegging was ingebracht, alsmede van uw reactie op dat commentaar.

De commissie werd echter in deze vergadering niet alleen met deze nieuwe informatie geconfronteerd, maar ook met een deels nieuwe versie van de ontwerp-lijst zelf. Dit laatste vindt zijn oorzaak in het navolgende.

Tijdens de voorbereiding van de agenda voor bedoelde vergadering bleek, dat de Toelichting op de onderhavige ontwerp-lijst een kennelijke lacune bevatte. Naar aanleiding hiervan is door het commissie-secretariaat rechtstreeks bij het ministerie van Justitie geïnformeerd of hier sprake was van een werkelijke lacune dan wel slechts van een onvolkomen redactie. Het eerste bleek het geval te zijn. Door genoemd ministerie werd dan ook een op dit punt aangevulde versie van de ontwerp-lijst toegezonden. Een kopie hiervan gaat hierbij. Deze nieuwe versie werd evenwel op een zodanig tijdstip ontvangen, dat deze niet anders dan door uitreiking ter vergadering aan de leden van de commissie ter hand kon worden gesteld.

Datum
11 JAN. 1999
Uw kenmerk
d.d. 07-09-1998,
ongenummerd, en
d.d. 30-11-1998, nr.
98.810.RD.
Ons kenmerk
arc-98.2229/2

De commissie heeft ons daarom laten weten, dat zij door het late tijdstip, waarop deze informatie haar heeft bereikt, onvoldoende waarborg aanwezig achtte voor een goede en zorgvuldige bespreking van de desbetreffende ontwerp-lijst en dat zij daarom heeft gemeend te moeten besluiten om dat ontwerp aan te houden tot haar eerstvolgende vergadering. Deze is voorzien op 10 februari 1999. Wij nemen aan, dat u hiervoor begrip heeft.

Dit uitstel heeft evenwel gevolgen voor de door u gestelde adviestertermijn. Met referte aan het bepaald in de artikelen 3:6, eerste lid, en 3:7, Algemene wet bestuursrecht, verzoeken wij u dan ook bedoelde adviestertermijn te verlengen en deze, conform de daarover gemaakte algemene afspraak over de aanvang van adviestertermijnen, thans - voor het gebruikelijke tijdvak van drie maanden - te relateren aan de datum van de zoëven bedoelde vergadering van de commissie. Uw positief bericht zien wij gaarne - als het kan spoedig - tegemoet.

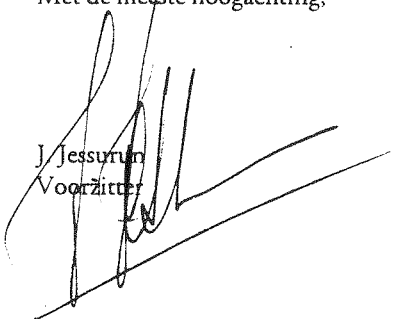
Pagina

2

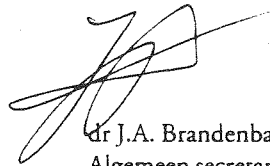
Ons kenmerk

arc-98.2229/2

Met de meeste hoogachting,

J. Jessurun
Voorzitter

Dr J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris

B. Selectielijst

Selectiedocument voor de Gerechtshoven.

Lijst van te selecteren archiefbescheiden berustende onder het beheer van de griffiers van de Gerechtshoven.

TOELICHTING

1. Deze lijst is van toepassing op originele archiefbescheiden, als bedoeld in artikel 1, lid 1 t/m 4 onder c., van de Archiefwet 1995, die zijn ontvangen of opgemaakt na 31 december 1949. Fotokopieën, afschriften of dubbelen van deze bescheiden kunnen steeds onmiddellijk vernietigd worden, voorzover zij ten aanzien van de originele archiefbescheiden geen dienende rol vervullen.
2. Selectie van archiefbescheiden van voor 1 januari 1950 is alleen mogelijk na toestemming van de Minister van Justitie de Raad voor cultuur gehoord.
3. In ieder geval zullen worden overgedragen archiefbescheiden die van bijzonder politiek, cultureel, maatschappelijk, historisch of wetenschappelijk belang zijn. Hiertoe worden ondermeer gerekend:
  - archiefbescheiden, deel uitmakende van een zaak, die heeft geleid tot wijziging, bijstelling of nadere interpretatie van regelingen van algemene aard, of die tot grote opschudding in de samenleving heeft geleid;
  - archiefbescheiden betreffende incidentele gevallen welke aanleiding waren tot het treffen van regelingen van algemene aard.En voorts:
  - archiefbescheiden, houdende gegevens, die de uitvoering van de taak van het hof karakteriseren;
  - archiefbescheiden, welke in het logisch verband van de te bewaren bescheiden niet gemist kunnen worden;
  - dossiers van zaken die in cassatie bij de Hoge Raad der Nederlanden zijn gegaan.
4. Bovendien zal worden overgedragen een selectie van de in deze lijst genoemde categorieën van archiefbescheiden, verkregen door toepassing van het volgende selectie criterium:

Bij het beoordelen van de vraag of archiefbescheiden in een selectielijst moeten worden opgenomen, wordt in aanmerking genomen de taak van het overheidsorgaan, waaronder de archiefbescheiden berusten, alsmede de verhouding van dit overheidsorgaan tot andere overheidsorganen.

Die taak is opgedragen bij wettelijke regeling. Het handelen van het overheidsorgaan is daarvan een direct uitvloeisel. Ook wordt binnen die wettelijke opdracht handelen zelfstandig ontwikkeld.

De ambtelijke neerslag van die taak en dat handelen vinden wij terug in de archieven. Die archieven zijn bedrijfsarchieven. Zij worden niet aangelegd voor historisch onderzoek.

Bij permanente bewaring in het rijksarchief dient dat archief wel geschikt te zijn voor historisch onderzoek. Het moet daarvoor zijn ingericht en toegankelijk gemaakt. Dat houdt in dat er binnen het archief moet worden geselecteerd. Selectie houdt in het bepalen welke handelingen essentieel zijn voor de reconstructie van het overheidshandelen en welke niet¹.

Het archief dat wordt overgedragen aan de rijksarchiefdienst moet een beeld geven van het handelen van het overheidsorgaan in zijn relatie tot andere overheidsorganen en zijn maatschappelijke omgeving. Later historisch onderzoek moet dat functioneren van het overheidsorgaan aan de hand van het archief inzichtelijk kunnen maken.

Bij de gerechtelijke archieven gaat het om de uitspraken van de rechter en de daarbij behorende dossiers. Bij het Openbaar Ministerie zal aandacht moeten worden besteed aan de totstandkoming en uitvoering van bestuurlijk-, opsporings- en vervolgingsbeleid en aan de afdoening van strafzaken. Steeds moet worden gezien of alle relevante stukken danwel een deel daarvan moet worden bewaard. Dat geschiedt aan de hand van de hierboven geschetste doelstelling en de nadere invulling die daaraan hieronder wordt gegeven.

Voor strafzaken geldt bovendien het volgende: In ieder geval moeten de parketregisters worden bewaard, waarin het verloop van de procedure staat beschreven. Indien die invulling niet of in onvoldoende mate is geschied of indien de parketregisters geheel ontbreken moeten de dossiers worden bewaard.

Bij het uitwerken van de doelstelling dat het archief een beeld moet geven van het functioneren van het gerechtelijk overheidsorgaan in relatie tot andere overheidsorganen en zijn maatschappelijke omgeving dient een aantal aspecten bijzondere aandacht te krijgen:

1. Het juridisch aspect. een beperkt aantal uitspraken van de rechter wordt in de vakpers - soms verkort - gepubliceerd. Daardoor krijgt die zaak een zeker belang, waardoor het gerechtvaardigd is dat het origineel van de uitspraak en het procesdossier worden bewaard.
2. Het historische aspect.
3. Het politieke aspect.
4. Het culturele aspect.
5. Het maatschappelijke aspect.

---

¹ Van de selectie van papier naar de selectie van handelingen, Rijksarchiefdienst/PIVOT, Ministerie van WVC, Den Haag, 1992, blz. 16

6. Het wetenschappelijke aspect, voor zover niet onder 1-5 begrepen.
7. Het belang van justitiabelen. Vaak hebben justitiabelen later belang bij informatie over "hun" zaak (bijv. adoptiezaken).
8. Het belang van de archiefvormer. De nieuwe korte termijn voor de overbrenging naar het rijksarchief, maakt dat de archiefvormer later de mogelijkheid moet hebben door hem aangegeven zaken alsnog in te zien. In het algemeen moeten zaken die nog niet onherroepelijk zijn geworden of waarin de uitspraak niet is geëxecuteerd niet worden overgedragen. Tenslotte zij opgemerkt dat deze selectiecriteria gelden voor de huidige bewaring van papieren documenten. Bij digitale opslag is een meer volledige bewaring, met name van dossiers, mogelijk. De lijst zal dan opnieuw op haar merites worden gezien. Mocht digitale bewaring op grote schaal achterwege blijven of vertraging ondervinden dan zal dat moeten leiden tot het blijvend bewaren van meer dossiers.

Ten slotte zal worden overgedragen een aantal van de in deze lijst genoemde categorieën van archiefbescheiden in hun geheel.

Voor het overige komen de in deze lijst genoemde categorieën voor vernietiging in aanmerking.

5. Overdracht vindt plaats na verloop van een termijn van 20 jaren.
Vernietiging vindt plaats na verloop van de telkens in deze lijst genoemde termijn. Deze termijnen nemen een aanvang na de datum van afdoening dan wel beëindiging van de zaak waartoe de betreffende bescheiden behoren, danwel executie van de zaak. Indien nodig dient er een machtiging tot opschorting van overbrenging aangevraagd te worden.
6. De archiefbescheiden in deze lijst die voor vernietiging in aanmerking komen, dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen één jaar na het verstrijken van de voor die archiefbescheiden genoemde termijn, vernietigd te worden.
7. Onder B 'stukken betreffende strafzaken' zijn mede begrepen stukken betreffende het hoog militair gerechtshof.
De onder B1 vermelde categorieën archiefbescheiden behoren ingevolge art. 73 van de Wet RO tot het Gerechtshof te Arnhem.
De onder C1 (categorie 10) vermelde dossiers behoren ingevolge art. 67 van de Wet RO tot het Gerechtshof te 's-Gravenhage.

De onder C3 vermelde categorieën archiefbescheiden behoren ingevolge art. 125 van de Pachtwet tot het Gerechtshof te Arnhem.

De onder C4 vermelde categorieën archiefbescheiden behoren ingevolge art. 72 van de Wet RO tot het Gerechtshof te Amsterdam.

De onder D (categorieën 8, 11, 18 en 22) vermelde archiefbescheiden behoren tot het Gerechtshof te Arnhem.

8. Verklaring van het gebruik van de letters s v o in de kolom termijn:

- indien de letter s vermeld staat wil dit zeggen dat het bij 3 en 4 genoemde selectiecriteria op de desbetreffende categorie archiefbescheiden van toepassing is;
- indien de letter v vermeld staat wil dit zeggen dat de desbetreffende categorie archiefbescheiden - na selectie met toepassing van het bij 3 genoemde selectiecriteria - voor het overige in haar geheel zal worden vernietigd;
- indien de letter o vermeld staat wil dit zeggen dat de desbetreffende categorie archiefbescheiden in haar geheel zal worden overgedragen aan de rijksarchiefdienst.

Nadere toelichting:

Hoewel de vermeldingen s en v op het eerste gezicht hetzelfde lijken is er toch voor gekozen een onderscheid aan te brengen. De reden is dat hiervoor extra wordt aangegeven dat de met "s" gewaardeerde categorieën zorgvuldig nagekeken moeten worden tijdens de selectiefase.

---

selectielijst Gerechtshoven.

	<u>omschrijving</u>	<u>termijn</u>	<u>toelichting</u>
A	STUKKEN VAN ALGEMENE AARD		
1	correspondentie	v 10 j	
2	aanbevelingen van het hof aan de minister	v 10 j	
3	aanbevelingen van de president inzake de penitentiare kamer, de pachtkamer en de ondernemingskamer	v 10 j	
4	stukken betreffende vergaderingen van de president	s 10 j	overdragen, notulen van vergaderingen waar de president voorzitter van is of die elders niet worden bewaard. Let op notulen vergadering van hofpresidenten (eigen archief)
5	statistiek	v 1 j	
6	verslagen van kernberaad	s 10 j	zie 4
7	jaarverslagen van de eigen dienst	o	
8	stukken betreffende ressortcommissies	s 15 j	zie 4
9	stukken betreffende financiële aangelegenheden	v 10 j	

B STRAF

I STUKKEN BETREFFENDE STRAFZAKEN

1	register toegevoegde raadslieden in strafzaken	v	2 j	
2	afschriften van correspondentie inzake toevoegingen	v	2 j	
3	beklagzaken ex art. 12	o		
4	register op de beklagzaken	o		
5	kaartsysteem ex art. 12 sv	o		
6	raadkamerbeschikkingen	o		hieronder begrepen: schorsing voorlopige hechtenis, appèllen gevangenhouding, enz. enz.
7	registers van rekestten	o		
8	zittingsboek en rekesttenboek economische strafzaken	o		
9	rollen bijzondere strafraadkamer en beklagzittingen	o		
10	audiëntiebladen	o		
11	zittingslijsten, exemplaar van de deurwaarder	v		na afloop van de zitting doch uiterlijk na 2 jaar
12	archieflijsten voor de griffie	o		
13	strafdosiers	s	15 j	bewaren strafdosiers waarin een gevangenisstraf van 15 jaren of meer is opgelegd

14	register van beschikkingen op appèllen gevangenhouding en verzoeken van invrijheidstelling	o		
15	register verlenging gevangenhouding vordering, tenuitvoerlegging	o		
16	vorderingen van de PG	s	15 j	zie 13
17	griffiemapjes met aantekeningen van de griffier	s	15 j	zie 13
18	register van stukken van overtuiging	v	8 j	
19	administratie m.b.t. stukken van overtuiging	v	8 j	
20	register m.b.t. de verzending van stukken	v	1 j	
21	kwitantieboek inbeslaggenomen gelden, zgn. register 1021 en 1022	v	8 j	
22	processen-verbaal van terechtzitting	o		
23	arresten en processen-verbaal van uitspraken	o		
24	arrestenregister	o		
25	klapper	o		
26	register van cassatie art. 451 sv	o		
27	register van gratieverzoeken	v	2 j	gratieverzoeken blijven bewaard op het ministerie
28	stukken betreffende gratieadviezen	v	5 j	zie: 27
29	tbs beschikkingen	o		
30	aanplakkers	v	1 j	

31	ontvangstbewijzen in hoger beroep en cassatiezaken	v	1 j
32	register van verzonden dossiers	v	5 j
33	statistiek economische delicten	v	1 j
34	staten van afgegeven strafbladen, recidive-extr. en afschriften arresten	v	5 j

II PENITENTIAIRE ZAKEN

1	beschikkingen en processen-verbaal bijzondere kamer	o	
2	dossiers inzake artikel 15a en 15c van het Wetboek van Strafrecht	o	
3	dossiers inzake artikel 13 van het Wetboek van Strafrecht en artikel 509v van het Wetboek van Strafvordering	o	
4	register verzoeken voorwaardelijke invrijheidstelling/tbs	o	
5	klapperkaartjes voorwaardelijke invrijheidstelling	o	
6	zittingsboek voorwaardelijke invrijheidstelling	o	

C BURGERLIJKE ZAKEN

I AANGEBRACHT BIJ DAGVAARDING

1	rolboeken		o	
2	stukken houdende kladaantekeningen van de griffier ter terechtzitting gemaakt	s	10 j	voor zover er geen proces-verbaal is
3	klapperkaarten		o	
4	audiëntiebladen		o	
5	klapper op de civiele arresten		o	
6	conclusies	s	10 j	
7	roldossiers	s	10 j	overdragen minuutarresten, processen-verbaal van descentes, getuigenverhoor en comparities.
8	arresten Hoge Raad	v	1 j	
9	rolkaarten		o	
10	dossiers betreffende BW boek 6 art 240 en 242	o		
11	expeditieregister verstrekte kopieën	v	1 j	
12	afschriften van toevoegingen advocaten civiel	s	10 j	
13	placetten	s	10 j	overdragen indien toegang

II AANGEBRACHT BIJ REKEST

1	rekestenregister		o	
2	alimentatieregister		o	
3	register op de gratis-admissierekosten	v	6 j	

4	klappers	o	
5	kaartsysteem op de rekesten	o	
6	zittingsboeken	o	
7	processen-verbaal en beschikkingen	o	
8	gratis-admissierekesten	v	6 j
9	stukken betreffende rogatoire commissies, gerechtelijke plaatsopnemingen en comparities	o	
10	rekesten en overige stukken inzake rekestzaken	s	10 j

III PACHTZAKEN

1	kaartsysteem op de rekesten	o	
2	kaartsysteem op de rolzaken	o	
3	klappers op de rol- en rekestzaken	o	
4	audiëntiebladen	o	
5	dossiers betreffende pachtzaken aangebracht bij rekest	o	
6	dossiers betreffende pachtzaken aangebracht bij dagvaarding	o	
7	processen-verbaal terechtzitting	o	
8	statistiek	v	1 j

IV ONDERNEMINGSZAKEN

1	dossiers inzake de ondernemingskamer aangebracht bij rekest	o	
---	---	---	--

2	dossiers inzake de ondernemingskamer aangebracht bij dagvaarding	s	10 j	overdragen: minuutvonnissen
3	register op de rekestzaken	o		
4	klapper op de rekestzaken	o		

	omschrijving	termijn	toelichting
D	STUKKEN BETREFFENDE BELASTINGZAKEN		
1	correspondentie	v 10 j	
2	klapper op de belastingdossiers	o	
3	kaartsysteem van AW zaken	o	
4	kaartsysteem ingetrokken zaken	o	
5	audiëntiebladen belastingkamerzittingen	o	
6	dossiers inzake de Algemene Wet rijksbelastingen	s 10 j	
7	ingetrokken belastingdossiers	s 10 j	
8	kaartsysteem van ingetrokken rekesten betreffende motorrijtuigbelasting	o	
9	procesdossiers verzoekschriften ex art. 60 awr	v 10 j	
10	staten van ingediende beroepschriften	v 10 j	
11	dossiers inzake motorrijtuigbelasting	v 5 j	
12	processen-verbaal mondelinge uitspraken	o	
13	uitspraken	o	
14	uitspraken op verzet	o	
15	statistiek betreffende uitspraken	v 1 j	
16	uitspraken rekesten ex art 60 awr	o	
17	beschikkingen voorzitter	o	

omschrijving	termijn	toelichting
18 overzicht van verzonden voorzittersbeschikkingen inzake motorrijtuigenbelasting	v 2 j	
19 verklaringen van intrekking	v 10 j	
20 mutatiezaken met vertoogsschrift	v 10 j	
21 middelenstaten restituties	v 10 j	
22 middelenstaten niet betaalde motorrijtuigenbelasting	v 10 j	

	omschrijving	termijn	toelichting
E	BUITENGERECHTELIJKE ZAKEN EN DIVERSEN		
	I DEPONERING		
1	register ter inschrijving van akten van overbrenging of nederlegging van onderscheidene soorten van stukken ter griffie, van welke overbrenging de griffier moet doen blijken	v 10 j	
2	akten van depot rapporten en civiele stukken	v 10 j	
3	register van handtekeningen van ontvangst van civiele stukken	v 10 j	
4	terugontvangen ontvangstbriefjes m.b.t. verzonden grossen van rekesten en rolnummers	v 1 j	
5	stukken betreffende het toezicht op advocaten, procureurs en deurwaarders	s 10 j	overdragen: arresten en beroepschriften
6	stukken betreffende de Raad van Rechtsbijstand	v 10 j	
7	stukken betreffende beroepszaken inzake beslissingen van de Kamer van Toezicht over notarissen en kandidaat-notarissen	s 10 j	overdragen: arresten en beroepschriften
8	processen-verbaal van beëdiging van advocaten en procureurs	o	
9	stukken betreffende medische tuchtzaken	s 10 j	arresten en minuutvonnissen

omschrijving		termijn	toelichting
F	HUISHOUDELIJKE EN GRIFFIEZAKEN		
1	afschriften van kb's inzake benoeming en ontslag leden van de rechterlijke macht	v 1 j	
2	correspondentie archief presidium en de griffier	s 10 j	selecteren op onderwerp let op beheersfunctie
3	klaagschriften tolken	s 10 j	hoort bij de correspondentie van de griffier
4	stukken betreffende arbeidsomstandigheden	v 10 j	
5	bouw en opening paleis van justitie	o	
6	opleiding en vorming	v 10 j	
7	vervallen circulaires (mvj)	v 1 j	
8	personeelsdossiers administratief personeel uit dienst	v 75 jar lftijd	centraal bewaren. Privacy gevoelig materiaal, termijn: 75 jarige leeftijd of na overlijden.
9	personeelsdossiers leden rechterlijke macht uit dienst	v 1 j na defungeren	origineel op ministerie
10	register van ter aantekening aangeboden poststukken	v 1 j	
11	salarislijsten	v 6 j	
12	stukken betreffende bedrijfszelfbescherming	v 10 j	
13	vastrechtslips	v 6 j	
14	verslagen bijdragenfonds	v 1 j	
15	verzendsstrookjes ptt	v 1 j	

omschrijving	termijn	toelichting
16 staten en overzichten betreffende ziekteverzuim	v 3 j	
17 register van inschrijving van (kopie) akten van benoeming van rechtsgeleerd personeel in het ressort	o	
18 register ter inschrijving van besluiten en beschikkingen van benoemingen, ontslagen, circulaires, ministeriële brieven etc.	o	
19 akten van beëdiging van diverse rechterlijke ambtenaren	o	
20 benoemingen en installaties van rechterlijke ambtenaren	s 10 j	toespraken bij installaties ed. bewaren (hebben vaak geen officiële status)
21 stukken betreffende het archiefbeheer	v 20 j	

Aan het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap
t.a.v. mw mr drs M de Keuning
Postbus 90406
2509 LK Den Haag

2313 HL Leiden, 28 oktober 1998
Roodenburgerstraat 50

Geachte mevrouw De Keuning

Betr: *Basisselectiedocument voor archiefbescheiden van de
Gerechtshoven vanaf 1950; uw brief van 1 oktober 1998*

In antwoord op bovenvermelde brief en daaraanvolgend telefo-
nisch onderhoud van 9 oktober j.l. doe ik U hierbij verslag
van mijn bevindingen. Deze zijn gebaseerd op de selectielijst
voor de archiefbescheiden vanaf 1950 (hierna de lijst te
noemen) opgesteld door het Ministerie van Justitie en de
Rijksarchiefdienst/Pivot, zoals deze bij brief van 10 augustus
1998 aan de Algemene Rijksarchivaris is toegezonden. Ik heb
over deze lijst van gedachten gewisseld met de heren L. Older-
sma (Pivot), E. Neuhaus (Arrondissementsarchivaris te Amster-
dam) en prof. S. Faber (lid van de Permanente Begeleidingscom-
missie selectie archiefbescheiden rechterlijke macht). Op 23
oktober j.l. heb ik het archief van het Gerechtshof Amsterdam
geschouwd.

Uit de toelichtingen blijkt dat de lijst hoewel "klassiek" van
opzet, voldoet aan het gestelde in art. 3 van het archiefbe-
sluit 1995. Genoemde Begeleidingscommissie is bij de totstand-
koming ervan betrokken geweest.

De toelichting (B. selectielijst pag.19) geeft aan dat in
ieder geval zullen worden overgedragen archiefbescheiden die
van bijzonder politiek, cultureel, maatschappelijk, historisch
of wetenschappelijk belang zijn. In een vijftal punten wordt
bij wijze van nadere toelichting aangegeven welke stukken
daarmee bedoeld kunnen zijn. Deze criteria blijken voornamelijk
in de plaats te komen voor het selectie criterium voor
strafdossiers zoals dat in een vernietigingsvoorschrift uit de
jaren '30 was geformuleerd. Strafdossiers werden en worden
blijkbaar thans nog op grond van dit voorschrift bewaard
indien in een zaak 1 jaar gevangenisstraf is geeist of opge-
legd. Voor civiele zaken en (sinds 1957) belastingzaken bij de
hoven bestaan geen selectievoorschriften. In het voorliggende
voorstel wordt voor de strafzaken het straftoemeteringscriterium
gewijzigd gehandhaafd (1 jaar is vervangen door 15 jaar) en
worden de criteria onder de punten 3 en 4 van pag.19 voor de
drie categorieën dossiers voorgeschreven.

X Dit voorstel doet geen recht aan een selectie binnen dossiers

W /bestanden op informatie die elders bewaard wordt: dat wil zeggen dat niet gekeken wordt naar de samenhang van de archieven van de hoven met andere archieven, in de eerste plaats die van de lagere gerechten (kantongerechten en arrondissementsrechtbanken) en verder bijvoorbeeld politiearchieven, archieven van de belastingdienst en van het Ministerie van Justitie (met uitzondering overigens van stukken betreffende gratieverzoeken); selectielijsten van dergelijke archieven heb ik niet in mijn beschouwing kunnen betrekken. Evenmin wordt bekeken of alle of een brede selectie van dossiers overgedragen kunnen worden, geschoond op standaardformulieren, dubbelen, kopieën, informatie die uit wel bewaarde bescheiden uit het archief verkregen kan worden. Een en ander heeft tot gevolg dat veel informatie verloren zal gaan.

Het behoeft geen betoog dat de in de lijst voorgestelde criteria een uitermate subjectieve selectie tot gevolg zullen hebben. Dit klemt te meer daar mij gebleken is dat de bovenbedoelde punten van nadere uitwerking een veel te weinig instructief karakter hebben voor de archiefambtenaren en hun medewerkers. In de praktijk is voor zover ik kon nagaan geen enkele ervaring opgedaan met de selectie van civiele - en belastingzaken op grond van deze criteria, en is wat de strafzaken betreft hooguit sprake van enige "collectievorming" op basis van *Fingerspitzengefühl*, ervaring, persoonlijke belangstelling van betrokken archiefambtenaren. Er zijn nog geen duidelijke gedachten ontwikkeld over de vraag op welke wijze de zeer omvangrijke dossierbestanden effectief getoetst kunnen worden bijvoorbeeld aan het vereiste van zaken tot wijziging, bijstelling of nadere interpretatie van regelingen of die tot grote opschudding in de samenleving (landelijk, regionaal?) hebben geleid. Om enkele praktijk voorbeelden aan te halen: er is voor de uitvoerder meestal geen enkele aanwijzing hoe een in geanonimiseerde vorm uit de media bekende (straf) zaak te herkennen; er staan hem/haar geen overzichten van zaken die in de juridische vakliteratuur gepubliceerd zijn ten dienste. Voor een evenwichtige samenstelling van een bestand, dat bovendien aan uiteenlopende doelstellingen (politiek, cultureel, historisch en wetenschappelijk) moet beantwoorden zijn dergelijke instructies evenwel beslist onontbeerlijk. Deze moeten in de routine van alle dag hanteerbaar zijn.

Bij de bestudering van de lijst en de schouw van het materiaal kwamen bij mij steeds vragen op over de toepasbaarheid van de lijst op de gehele voorgestelde periode: vanaf 1950 tot heden en als basis voor de toekomst. Ik zie nergens in de voorstellen een verband met bijvoorbeeld de verschillen in behandeling/keuzes uit de bestanden/dossiers van voor en na de explosieve toename van het aantal zaken en de intrede van moderne kopieer- en tekstverwerkingstechnieken.

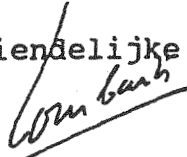
Ik zou dan ook in ieder geval voor wat betreft het meest omvangrijke deel van de archieven, namelijk de onderscheiden typen dossiers de omschrijving als te ongenueanceerd willen aanmerken. Om een afgewogen eindoordeel over de voorgestelde selectiecriteria te kunnen geven is het noodzakelijk eerst meer inzicht te krijgen in de vraag hoe deze zich in handzame instructies laten vervatten. Hiertoe moet mijns inziens een

gedegen, aan het institutioneel onderzoek analoog, onderzoek
voorafgaan ten aanzien van het culturele - en wetenschappelij-
ke belang.

In vertrouwen hiermee op de gewenste wijze aan Uw vraag te
hebben beantwoord,

met vriendelijke groet

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'R.W.G. Lombarts', written over a horizontal line.

mr R.W.G.Lombarts